

Παναγιώτης Εμμανουηλίδης
Έλλη Πετρίδου-Εμμανουηλίδου

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

- Θεωρία, παραδείγματα και ασκήσεις
- Αναπτυγμένα θέματα
- Απαντήσεις στις Δραστηριότητες παραγωγής λόγου του σχολικού βιβλίου

Σύμφωνα
με τις Οδηγίες
διδασκαλίας
για την Παραγωγή
λόγου

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	7
1η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Η Ελλάδα στον κόσμο	9
2η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου	33
3η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε όλοι διαφορετικοί	49
4η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Ενωμένη Ευρώπη και Ευρωπαίοι πολίτες	67
5η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Ειρήνη – Πόλεμος	82
6η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Ενεργοί πολίτες για την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών	108
7η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Τέχνη: Μια γλώσσα για όλους, σε όλες τις εποχές.	138
8η ΕΝΟΤΗΤΑ	
Μπροστά στο μέλλον	160
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	189

Σύνθεση ερευνητικών εργασιών

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Για τη σύνθεση του κειμένου μιας ερευνητικής εργασίας ακολουθούμε μια συγκεκριμένη μέθοδο, ενώ η πορεία της εργασίας μας έχει κάποια διαδικασία και περνάει από κάποιες φάσεις. Έτσι:
 - ✓ Πρώτα επιλέγουμε το **θέμα** μας και στη συνέχεια
 - ✓ συγκεντρώνουμε το **υλικό** της έρευνάς μας, ενώ
 - ✓ συνθέτουμε την εργασία μας με βάση ένα βασικό **διάγραμμα** που έχουμε καταρτίσει και προσέχοντας ώστε το κείμενό μας να έχει κάποιες βασικές αρετές.
 - ✓ Κατά τη συγγραφή της εργασίας χρειάζεται πολλές φορές να ενσωματώσουμε σ' αυτήν μικρά **αποσπάσματα από εργασίες άλλων** κάνοντας παραπομπές, ενώ
 - ✓ στο τέλος παραθέτουμε έναν **κατάλογο** με τα βοηθήματα και τις **πηγές** από όπου κατατοπιστήκαμε για το περιεχόμενο της εργασίας μας.
- Παρακάτω δίνονται αναλυτικά η μέθοδος και η πορεία μιας ερευνητικής εργασίας.
 1. **Επιλογή του θέματος.** Το πρώτο βήμα μας είναι η επιλογή του θέματος της εργασίας, το οποίο βέβαια θα είναι ανάλογο με τις γνώσεις μας, θα ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά μας και θα βρίσκεται στο πλαίσιο των δυνατοτήτων μας. Και ακόμα, θα είναι **συγκεκριμένο** και σαφές· και παράλληλα όχι πολύ εξειδικευμένο, γιατί θα συναντήσουμε δυσκολίες στην πορεία της εργασίας μας, αφού δεν είμαστε ειδικοί επιστήμονες. Όσο για τον ακριβή τίτλο της εργασίας μας, θα τον διατυπώσουμε όταν αυτή θα έχει ολοκληρωθεί.
 2. **Συγκέντρωση του ερευνητικού υλικού.** Η συγκέντρωση των πληροφοριών που θα αποτελέσουν το υλικό της εργασίας μπορεί να γίνει με διάφο-

ρους τρόπους, ανάλογα με την ερευνητική μεθοδολογία που έχουμε επιλέξει αλλιώς και με τα μέσα που διαθέτουμε. Έτσι:

- ✓ Θα ανατρέξουμε στα **βιβλία** που θα μας υποδείξουν οι καθηγητές μας και θα οργανώσουμε μια βασική βιβλιογραφία.
- ✓ Θα χρησιμοποιήσουμε το **διαδίκτυο**.
- ✓ Θα καταρτίσουμε **ερωτηματολόγια**.
- ✓ Θα οργανώσουμε **συνεντεύξεις**.
- ✓ Θα κάνουμε πειράματα κτλ.

- Στη φάση αυτή πρέπει να κρατάμε σημειώσεις, να αξιολογούμε το υλικό μας ξεχωρίζοντας το **ουσιώδες** από το επουσιώδες και να ελέγχουμε την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των πληροφοριών. Γι' αυτούς τους λόγους η βοήθεια των καθηγητών είναι απαραίτητη.

3. Συγγραφή της εργασίας με βάση ένα διάγραμμα. Το υλικό που έχουμε πλέον στη διάθεσή μας πρέπει να οργανωθεί. Έτσι, αρχικά καταρτίζουμε ένα γενικό διάγραμμα της εργασίας μας και στη συνέχεια με βάση αυτό **ομαδοποιούμε το υλικό μας** (τοποθετούμε το κάθε στοιχείο στη θέση του διαγράμματος που του ταιριάζει). Τώρα είναι η πιο σημαντική φάση της εργασίας μας: η «συναρμολόγηση», η συγγραφή, η σύνθεση του υλικού σε ενιαίο κείμενο, το οποίο θα φροντίσουμε να έχει κυρίως τις ακόλουθες αρετές:

- α. Σαφήνεια:** Κάθε επιμέρους θέμα πρέπει να αναπτύσσεται χωρίς θολές, δυσνόητες ή ακατανόητες σκέψεις αλλιώς με εύστοχες και καίριες λέξεις και φράσεις, ώστε ο αναγνώστης να κατανοεί αμέσως αυτό που του μεταδίδουμε χωρίς δυσκολίες, αμφιβολίες και απορίες.
- β. Πληρότητα:** Κάθε επιμέρους θέμα πρέπει να εξετάζεται από όλες τις πλευρές και να ολοκληρώνεται – στο πλαίσιο βέβαια των δυνατοτήτων μας.
- γ. Αλληλουχία των νοημάτων και ομοιογένεια του ύφους:** Τα επιμέρους θέματα πρέπει να εκτίθενται με **λογική σειρά**, ώστε να υπάρχει σ' αυτά που γράφουμε τάξη, ενώ σε όποιο σημείο καταλήγουμε σε συμπεράσματα αυτά να είναι λογικά και όχι αυθαίρετα. Αν δεν υπάρχει αλληλουχία των νοημάτων και τάξη, ο αναγνώστης δε θα μπορεί να παρακολουθήσει την εργασία μας. Ακόμα μία αρετή του τελικού κειμένου είναι η **υφολογική ομοιογένεια**. Δεν πρέπει δηλαδή στο καθένα από τα τμήματά του να έχουμε το ύφος των βοηθημάτων από όπου αντλήσαμε υλικό, αλλιώς το κείμενό μας να έχει τη δική μας προσωπική σφραγίδα από την αρχή ως το τέλος.

4. Παραπομπές. Σε μια ερευνητική εργασία δεν παρουσιάζουμε τις ξένες ιδέες ως δικές μας. Όταν χρειάζεται να δανειστούμε στοιχεία που είναι δημοσιευ-

μένα σε κάποιο από τα βοηθήματά μας και να τα παρουσιάσουμε αυτούσια (μέσα σε εισαγωγικά ως «παραθέματα»), πρέπει να δίνουμε σε **βιβλιογραφική παραπομπή** και το **ονοματεπώνυμο του συγγραφέα** (καθώς και το ονοματεπώνυμο του μεταφραστή, αν πρόκειται για ξένο βιβλίο μεταφρασμένο), τον τίτλο του βιβλίου καθώς και τα στοιχεία της έκδοσης (εκδοτικός οίκος, τόπος και χρόνος της έκδοσης). Το ίδιο κάνουμε και αν παίρνουμε πληροφορίες από εγκυκλοπαίδειες, αν χρησιμοποιούμε δημοσιεύσεις εφημερίδων ή περιοδικών, αν αντλούμε υλικό από το διαδίκτυο κτλ.

- 5. Βιβλιογραφία.** Στο τέλος της εργασίας παραθέτουμε σε αλφαβητική σειρά πλήρη κατάλογο των βοηθημάτων μας (που θα είναι βιβλία ή άλλα έντυπα) και των άλλων πηγών από τις οποίες αντλήσαμε το υλικό μας.
- Οι ερευνητικές εργασίες, όπως είναι φυσικό, αποτελούνται από πολλές σελίδες – ανάλογα με το θέμα και τον στόχο τους. Και αυτό, γιατί, εκτός από τη βιβλιογραφική έρευνα (υλικό που στηρίζεται στα βοηθήματα), ενδέχεται να περιλαμβάνουν ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, αναλύσεις των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων, μελέτη των αποτελεσμάτων, συμπεράσματα κτλ. Βέβαια οι πιο πολυήλετες ίσως ερευνητικές εργασίες βασίζονται μόνο στη μελέτη και στην παρουσίαση με κριτικό και αναλυτικό τρόπο του περιεχομένου των βοηθημάτων (βιβλία, επιστημονικά άρθρα, ερευνητικά ευρήματα, μελέτες). Γι' αυτές υπάρχει ο χαρακτηρισμός «βιβλιογραφική εργασία».

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Μια δειγματική ερευνητική εργασία

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 27: *Επιλέξτε έναν επιστημονικό κλάδο από αυτούς που διδάσκεστε στο σχολείο και στον οποίο η συμβολή των Ελλήνων υπήρξε σημαντική. Αναζητήστε πληροφορίες και γράψτε μια μικρή ερευνητική εργασία, για να την ανακοινώσετε στην τάξη σας.*

- *Η εργασία αυτή λόγω του ύφους και του σκοπού της είναι ευσύνοπτη και η βιβλιογραφία περιορισμένη.*

Η συμβολή των αρχαίων Ελλήνων στην ανάπτυξη της επιστήμης των Μαθηματικών

Όσοι αναζητούν τις αρχές της επιστήμης των Μαθηματικών αναφέρονται τιμητικά στην αξιόλογη προσφορά σ' αυτό τον τομέα δύο σημαντικών λαών της ανθρωπότητας, των Βαβυλωνίων και των Αιγυπτίων. Η συνεισφορά των πρώτων είναι αξιόλογη στον χώρο της αριθμητικής, ενώ των δεύτερων στην περιοχή της γεωμετρίας. Πρόκειται όμως για μια αρχέγονη αριθμητική και για μια αρχέγονη γεωμετρία: οι Βαβυλώνιοι ανέπτυξαν τις μεθόδους του υπολογισμού, ενώ οι Αιγύπτιοι καλλιέργησαν μια χρήσιμη για τις καθημερινές ανάγκες γεωμετρία.

Τα Μαθηματικά έγιναν αληθινή επιστήμη για πρώτη φορά με τους Έλληνες και δεν είναι τυχαίο ότι η γένεση των μαθηματικών ως επιστήμης συμπίπτει με τη γένεση της φιλοσοφίας στην Ελλάδα. Στην πραγματικότητα τα μαθηματικά των αρχαίων Ελλήνων δεν ήταν παρά μία από τις όψεις της φιλοσοφίας τους: και τα μαθηματικά και η φιλοσοφία γεννήθηκαν από την αγάπη που είχαν οι αρχαίοι Έλληνες για τη γνώση «καθ' εαυτήν». Πρώτοι αυτοί έκαναν τα μαθηματικά μια θεωρητική επιστήμη, όπως είναι στις μέρες μας. Ακόμα, είναι οι πρώτοι που διατύπωσαν τις μαθηματικές αλήθειες με απλές, καθολικού κύρους εκφράσεις. Τέλος, ιδιαίτερα μεγάλη είναι η συμβολή τους στη δημιουργία και καθιέρωση της τεχνικής ορολογίας, αυτής που και σήμερα ακόμη χρησιμοποιεί η μαθηματική επιστήμη, με τον παγκόσμιο χαρακτήρα της.

Η αρχαία παράδοση τοποθετούσε στην αρχή της μαθηματικής επιστήμης τον Θαλή τον Μιλήσιο (περίπου 639-546 π.Χ.). Οι αρχαίοι του απέδιδαν με θαυμασμό τον υπολογισμό του ύψους των πυραμίδων από τη σκιά τους· κι ακόμα, έλεγαν ότι μπορούσε να βρισκεται στην ακτή και από εκεί να υπολογίζει σε ποια απόσταση βρισκόταν ένα πλοίο που έπλεε στα ανοιχτά.

Η τιμή ωστόσο της εξύψωσης των μαθηματικών σε αληθινή επιστήμη ανήκει στον Πυθαγόρα και στους μαθητές του. Πραγματικά, στους κύκλους των Πυθαγορείων η ενασχόληση με τα μαθηματικά είχε καθαρά θεωρητικό χαρακτήρα και δε σχετιζόταν καθόλου με τις πρακτικές ωφέλειες που μπορούσαν να προκύψουν από αυτά. Η μεγάλη οικείωση των Πυθαγορείων με τα μαθηματικά, αναφέρει ο Αριστοτέλης, τους έκανε να σκεφτούν πως οι αρχές των μαθηματικών είναι και των όντων οι αρχές, πως πρώτο και κύριο σε όλη τη φύση είναι οι αριθμοί και ακόμα ότι το σύμπαν ολόκληρο είναι αρμονία και αριθμός. Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η αριθμολογία των Πυθαγορείων, η προσπάθειά τους δηλαδή να ανακαλύψουν με συστηματική έρευνα τις ιδιό-

τητες των αριθμών. Εξέτασαν επίσης τους αριθμούς και από την άποψη της γεωμετρικής τους παραστάσεως και διέκριναν αριθμούς τριγώνους, τετράγωνους, πεντάγωνους, πυραμιδοειδείς κτλ. Σημαντική επίσης ήταν η συμβολή των Πυθαγορείων και στη γεωμετρία: αυτοί απέδειξαν ότι το άθροισμα των γωνιών ενός τριγώνου είναι ίσο με δύο ορθές γωνίες, καθώς και ότι το τετράγωνο της υποτεινουσας ενός ορθογώνιου τριγώνου είναι ίσο με το άθροισμα των τετραγώνων των δύο κάθετων πλευρών του (το γνωστό «Πυθαγόρειο Θεώρημα»). Τέλος, βρήκαν τα πέντε κανονικά στερεά σχήματα.

Τον 5ο αιώνα π.Χ., μια λαμπρή από κάθε άποψη εποχή στην ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού, η επιστήμη των μαθηματικών είχε τους περισσότερους θεράποντες. Στην περιοχή της στοιχειώδους γεωμετρίας διακρίθηκαν οι ακόλουθοι μαθηματικοί: ο Οινόπιδης από τη Χίο, ο Δημόκριτος από τα Άβδηρα, ο Ιπποκράτης από τη Χίο και ο Θεόδωρος από την Κυρήνη.

Τον 4ο π.Χ. αιώνα η σχολή του Πλάτωνα ήταν το σημαντικότερο πνευματικό κέντρο της Αθήνας. Αν το όνομα του Πλάτωνα αναφέρεται πάντοτε σε μια ιστορία των μαθηματικών, δεν είναι γιατί η μαθηματική επιστήμη του οφείλει σημαντικές ανακαλύψεις, όσο γιατί ο Πλάτωνας επιφύλαξε για τα μαθηματικά μια εντελώς ξεχωριστή θέση στο πρόγραμμα της σχολής του, αφού γι' αυτόν τα μαθηματικά ήταν η απαραίτητη προπαιδεία για τη φιλοσοφία. Και φυσικά ο ίδιος ήταν βαθύς γνώστης της προόδου που είχε σημειώσει η μαθηματική επιστήμη ως τις μέρες του. Στον Πλάτωνα πρέπει να αποδοθούν και τα ακόλουθα: η προσπάθειά του να δώσει για πρώτη φορά μορφή σε μια φιλοσοφία των μαθηματικών, η συνεχής επιδίωξή του να διασαφηνίσει τη μέθοδο της μαθηματικής έρευνας και η επίμονη αναζήτηση των ορθότερων ορισμών επιμέρους μαθηματικών εννοιών.

Άμεσοι συνεργάτες του Πλάτωνα ήταν τρεις από τους σημαντικότερους μαθηματικούς του 4ου π.Χ. αιώνα: ο Αρχύτας, με σημαντική συμβολή στην ανώτερη γεωμετρία, ο Θεαίτητος, που θεωρείται ο θεμελιωτής της στερεομετρίας και ο δημιουργός της θεωρίας των πέντε κανονικών σωμάτων (πυραμίδα, κύβος, οκτάεδρο, δωδεκάεδρο, εικοσάεδρο) και ο Εύδοξος, η σημαντικότερη φυσιογνωμία στον τομέα της επιστήμης κατά τον 4ο αιώνα. Οι κύριες μαθηματικές ανακαλύψεις του Εύδοξου είναι δύο: η θεωρία του περί αναλογιών και η λεγόμενη «μέθοδος της εξαντλήσεως».

Τα αρχαία ελληνικά μαθηματικά γνώρισαν μεγάλη άνθηση την Ελληνιστική εποχή, στην αρχή της οποίας έζησε ο Ευκλείδης, του οποίου σώζονται μαθηματικά έργα ολόκληρα και το όνομά του ταυτίζεται ακόμα και σήμερα με την κλασική μορφή της επιστημονικής γεωμετρίας. Το έργο του Ευκλείδη

«Στοιχεία» θεωρούνταν για αιώνες, παρά τη διεύρυνση των γνώσεών μας από την αρχαιότητα ως τώρα, ως ένα ανυπέρβλητο πρότυπο μαθηματικής ακρίβειας. Η αξία του έργου αυτού δε μειώθηκε, ακόμα και μετά τη διατύπωση των μη ευκλείδειων γεωμετριών.

Ωστόσο ο μεγαλύτερος μαθηματικός της αρχαιότητας ήταν ο Αρχιμήδης, περισσότερο γνωστός για τα επιτεύγματά του στη μηχανική και στη φυσική· πάντως ο ίδιος εκτιμούσε περισσότερο τα μαθηματικά του έργα, τα οποία είναι χωρίς εξαίρεση μνημεία της μαθηματικής συγγραφικής δεξιάτητας. Μαθητής του Αρχιμήδη ήταν ο μεγάλος γεωμέτρης Απολλώνιος, του οποίου ο καθαρά μαθηματικός τρόπος σκέψης άσκησε σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη της αστρονομίας. Άλλοι ονομαστοί μαθηματικοί ήταν ο Διοκλής, ο Ζηνόδωρος και οι Αλεξανδρινοί Διόφαντος και Πάππος.

Οι αρχαίοι λοιπόν Έλληνες μαθηματικοί έθεσαν τις βάσεις της μαθηματικής επιστήμης. Τα καίρια μαθηματικά και γεωμετρικά προβλήματα που τους απασχόλησαν έγιναν το αντικείμενο επισταμένης έρευνας στους αιώνες που ακολούθησαν, ενώ η ορολογία που αυτοί πρωτοδημιούργησαν έγινε αποδεκτή και χρησιμοποιείται ως τις μέρες μας από τους ερευνητές όλου του κόσμου.

- *Βασική πηγή σε αυτή τη σύντομη εργασία είναι η Ιστορία του Ελληνικού Έθνους: τόμος Β', Αρχαϊκός Ελληνισμός, τόμος Γ'2, Κλασική εποχή και τόμος Ε', Ελληνιστικοί χρόνοι.*

ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1 «Οι αρχαίοι Έλληνες σε μαθαίνουν να καινοτομείς»

- *Ο Τζον Λεχλάιτερ, χημικός και πρόεδρος μιας από τις μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες στον κόσμο, σε συνέντευξη που έδωσε στον δημοσιογράφο Παύλο Παπαδόπουλο, μιλάει για τη σύγχρονη Ελλάδα και τους ανθρώπους της, για την αρχαία Ελλάδα και τον Παρθενώνα.*
- Τι αποκομίσατε από το ταξίδι σας στην Ελλάδα;
«Συνήθως επισκέπτομαι τις εταιρείες ανά τον κόσμο, στις οποίες τα στελέχη ξεχωρίζουν για τη δουλειά τους. Πολύ συχνά στην έδρα της εταιρείας στην Ιντιανάπολη συζητάμε για την Ελλάδα. Έκανα αυτό το ταξίδι για να συναντήσω τον κ. Διονύση Φιλιώτη, πρόεδρο της εταιρείας Pharmaserve – Lilly και να συζητήσω από κοντά μαζί του. Η εταιρεία αυτή αντιπροσωπεύει

τα φάρμακα της εταιρείας μας στην Ελλάδα, γιατί απλούστατα έχει πετύχει καλύτερα αποτελέσματα από αυτά που επιτυγχάνει σε διεθνές επίπεδο. Γενικότερα θα έλεγα ότι εσείς οι Έλληνες μπορείτε και ξεχωρίζετε, όταν έχετε σαφείς στόχους, όταν εργάζεστε με πρόγραμμα και αυτοπεποίθηση. Όταν πιστέψετε σε έναν στόχο, δίνετε όλο σας τον εαυτό και επιτυγχάνετε το καλύτερο. Το αποδείξατε άλλωστε και με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ήθελα λοιπόν να έρθω στη χώρα που είναι η κοιτίδα του δυτικού πολιτισμού και ταυτόχρονα μία από τις πιο σύγχρονες δυτικές χώρες της σημερινής εποχής. Βεβαίως ακόμα ένας λόγος που με έκανε να έρθω στην Ελλάδα ήταν για να δω επιτέλους τον Παρθενώνα».

– Και ποιες εντυπώσεις σας προκάλεσε τελικώς η επίσκεψή σας στον Παρθενώνα;

«Μου προκάλεσε δέος. Είχα την τύχη να με συνοδεύει στην περιήγηση στον Ιερό βράχο της Ακρόπολης η αρχαιολόγος κυρία Ελισάβετ Φιλιώτη, η οποία μου έδωσε την πλήρη εικόνα του Ναού και της ιστορίας του. Ο Παρθενώνας είναι κορυφαία δημιουργία του ανθρώπινου πνεύματος. Είχα διαβάσει ότι οι αναλογίες του εκφράζουν την απόλυτη συμμετρία, ότι επάνω στον Παρθενώνα οι Έλληνες απέδωσαν τους μαθηματικούς τύπους της ομορφιάς – και πράγματι έτσι είναι. Πρέπει να σας πω ότι ήθελα από χρόνια να έρθω στην Ελλάδα, γιατί έχω μελετήσει τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, στα έργα των οποίων ανακαλύπτει κανείς τις πιο ιδιαίτερες και διαχρονικές αρχές της σοφίας, οι οποίες φωτίζουν την ανθρώπινη εμπειρία και τη δράση σε όλες τις εποχές. Η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων σε μαθαίνει εκτός των άλλων πώς να προχωράς μπροστά, πώς να καινοτομείς στη σκέψη και στην πράξη».

Εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, περιοδ. ΒΗΜαgazino, 24/12/2006

ΕΡΓΑΣΙΕΣ*

1. Ποια στοιχεία αποδεικνύουν ότι η σχέση του Τζον Λεχλάιτερ με την αρχαία Ελλάδα είναι ουσιαστική; Τι πιστεύει για τους Έλληνες και τι για την Ελλάδα;
2. Να ανατρέξετε σε σχετικές πηγές και να βρείτε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι αναλογίες του Παρθενώνα εκφράζουν την απόλυτη συμμετρία και ότι επάνω στον Παρθενώνα οι Έλληνες απέδωσαν τους μαθηματικούς τύπους της ομορφιάς.

* Οι απαντήσεις σε όλες τις εργασίες δίνονται στο τέλος του βιβλίου, σελ. 189.

2 Μαγκντί Γιακούμπ – Στέργιος Θεοδωρόπουλος: Οι κορυφαίοι χειρουργοί ανοίγουν την καρδιά τους

- *Αποσπάσματα από συνέντευξη που έδωσαν ο Αιγύπτιος καρδιοχειρουργός και ο Έλληνας συνεργάτης του στον δημοσιογράφο Σ. Κακίση.*
 - *Σερ Μαγκντί Γιακούμπ:* Οι Έλληνες και οι Αιγύπτιοι ήταν πάντα κοντά, πάντα μαζί, εγώ νομίζω. Από την αρχαιότητα ως σήμερα έχουμε δεσμούς στενούς και μεγάλους, με πολλούς τρόπους, όχι με έναν ή δυο. Υπάρχει συναισθηματική κατανόηση μεταξύ μας. Καταλαβαίνουμε καλά ο ένας τον άλλο.
 - *Στέργιος Θεοδωρόπουλος:* Υπάρχει αμοιβαία συμπάθεια, ιστορική και πολιτιστική, αλλά και σε ανθρώπινο, καθημερινό επίπεδο, μπορώ και εγώ να πω.
 - *Δημοσιογράφος:* Ίσως επειδή, αν και πολεμήσαμε σε αρκετούς πολέμους κατά τον ρουν της Ιστορίας, δε θεωρούμαστε κατεξοχήν πολεμικοί ως λαοί. Άλλες προτεραιότητες συνήθως είχαμε.
 - *Σερ Μαγκντί Γιακούμπ:* Συμφωνώ. Πιο πολύ φιλόσοφοι, στοχαστές έχουμε ως τώρα υπάρξει Έλληνες και Αιγύπτιοι, διανοούμενοι, παρά οτιδήποτε άλλο. Λιγότερο πολεμιστές. Αν αναλογιστεί κανείς τη δημιουργικότητα των δύο λαών, σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει. Ακόμη και στις πολεμικές εκστρατείες μας η διάθεση για πολιτιστική διασπορά ήταν σχεδόν πάντα παρούσα, δεν έμεναν αυστηρά στις πολεμικές επιχειρήσεις οι πρόγονοί μας. Πάντα μας ενδιέφεραν και οι ανακαλύψεις και οι ανταλλαγές, δεν μας αρκούσε η στρατιωτική δύναμη ή η εμπορική ανταπόκριση.
 - *Δημοσιογράφος:* Και ο Μέγας Αλέξανδρος, του κυρίου Στέργιου Θεοδωρόπουλου ο συμπατριώτης, με αυτόν τον... καημό πήγε! Άλλωστε και τη Μεγάλη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας ο καλύτερος διάδοχός του δεν την έχτισε;
 - *Σερ Μαγκντί Γιακούμπ:* Ακριβώς. Τον Μέγα Αλέξανδρο σκεπτόμουν και εγώ ως παράδειγμα όλη αυτή την ώρα. Που ήταν μαζί και εξερευνητής, και ενός είδους επιστήμων που ήθελε να γνωρίσει τον κόσμο ίσως και περισσότερο από το να τον κατακτήσει. Που ήθελε να κατανοήσει τα πράγματα όσο περισσότερο γινόταν, ακόμα και με τον πόλεμο ως μέθοδό του.

Εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, περιοδ. ΒΗMagazino, 4/2/2007

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Ποια κοινά επισημαίνονται ανάμεσα στους Έλληνες και στους Αιγυπτίους;
2. Να τεκμηριώσετε με ιστορικά στοιχεία την άποψη: Τον Μέγα Αλέξανδρο [...] που ήταν μαζί και εξερευνητής, και ενός είδους επιστήμων που ήθελε να γνωρίσει τον κόσμο ίσως και περισσότερο από το να τον κατακτήσει.

3 Οι πρώτοι Έλληνες των μικρασιατικών παραλίων

[...] Από τον 8ο ως τον 6ο αιώνα ένα δεύτερο μεταναστευτικό ελληνικό ρεύμα εξακτινώνεται προς όλα τα παράλια της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου. Η ανάπτυξη της μεταλλουργίας και η αύξηση της ζήτησης σε σίδηρο και χαλκό, η ανεπάρκεια των αγροτικών προϊόντων να θρέψουν τον λαό αλλά και η άρνηση των αριστοκρατών να μοιράσουν τη γη οδήγησε έναν μεγάλο αριθμό ανθρώπων να εγκαταλείψει τις εστίες του. Αυτή τη φορά η μετανάστευση έχει τη μορφή οργανωμένου αποικισμού από τη μητρόπολη, η οποία συμβουλεύεται το μαντείο των Δελφών, επιλέγει το μέρος, ορίζει τον οικιστή και ενίοτε και αυτούς που τον ακολουθούν. Στα χρόνια που ακολουθούν οι ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας θα υποστούν συχνά τις επεκτατικές τάσεις των Περσών. Η οριστική απελευθέρωσή τους θα είναι ο πρώτος στόχος της εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου [...]

Οι αποικίες της Μ. Ασίας έδωσαν ώθηση στο εμπόριο και στην οικονομία, διέδωσαν τη γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό και κατόρθωσαν να τον εμπλουτίσουν με γόνιμα στοιχεία από την Ανατολή. Παρόλο που απομυζήθηκαν οικονομικά από τους Πέρσες και τους άλλους επίδοξους κατακτητές, τα μικρασιατικά παράλια αποτελούν κατά την ύστερη αρχαιότητα την οικονομικά ανθηρότερη ρωμαϊκή επαρχία στην ανατολική Μεσόγειο με διοικητικό κέντρο την Έφεσο. Την άνθηση αυτή θα ανακόψει η μεγάλη κρίση του 3ου μ.Χ. αιώνα. Όμως, οι περισσότερες μικρασιατικές πόλεις θα αναθαρρήσουν με τη μεταφορά της πρωτεύουσας του ρωμαϊκού κράτους στην Κωνσταντινούπολη και την άνοδο του βυζαντινού κράτους.

Περιοδ. PASSPORT, τεύχος 13, Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2006

ΕΡΓΑΣΙΑ

Να συνθέσετε μια παράγραφο με την ακόλουθη θεματική περίοδο: Οι αποικίες της Μ. Ασίας έδωσαν ώθηση στο εμπόριο και στην οικονομία, διέδωσαν τη γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό και κατόρθωσαν να τον εμπλουτίσουν με γόνιμα στοιχεία από την Ανατολή.

4 Ο διάσημος χορογράφος Μορίς Μπεζάρ μιλάει για τον Μάνο Χατζηδάκι

Ο Μάνος ήταν η Ελλάδα, ήταν η μουσική. Όπως ο Μότσαρτ είναι η Βιέννη και η μουσική. Η μουσική του όμως ξεπερνούσε την Ελλάδα, ήταν αιώνια. Δεν ήταν ούτε μοντέρνα ούτε κλασική. Ήταν η μουσική του Μάνου, που είχε το άρωμα της πατρίδας του, αλλά που μετά έφευγε και γινόταν παγκόσμια. Αυτό όμως συνέβαινε διότι η μουσική του ενσάρκωνε την Ελλάδα. Και για να είναι κανείς διεθνής, πρέπει πρώτα να ανήκει σε μια χώρα, και αυτή τη χώρα να τη δείχνει, να την τραγουδά και να την ταξιδεύει μέσα στον κόσμο. Αν δεν έχουμε μια συγκεκριμένη ταυτότητα, δεν είμαστε τίποτα και δεν ενδιαφερόμαστε κανέναν. Οι Αμερικανοί, για παράδειγμα, δε θα ενδιαφερθούν για κάποιον ξένο που πάει να κάνει αμερικανική μουσική. Με την ίδια λογική, αν είναι κανείς βαθιά Έλληνας με γνήσιες ρίζες, αυτό παθιάζει τους Ιάπωνες, παθιάζει τους Βραζιλιάνους, παθιάζει όλον τον κόσμο.

Εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, περιοδ. ΒΗΜαgazino, 21/1/2007

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

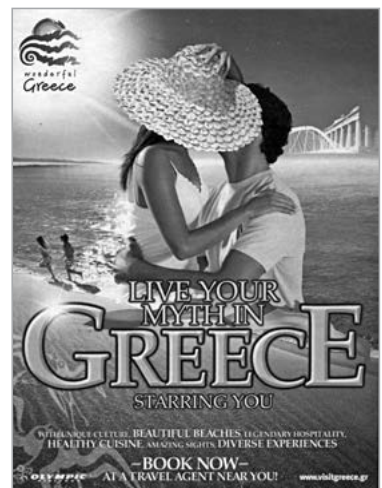
1. *Να σχολιάσετε την άποψη:* Και για να είναι κανείς διεθνής, πρέπει πρώτα να ανήκει σε μια χώρα, και αυτή τη χώρα να τη δείχνει, να την τραγουδά και να την ταξιδεύει μέσα στον κόσμο.
2. *Γράψτε ένα κείμενο για έναν Έλληνα μουσικό με διεθνή καριέρα.*

5 LIVE YOUR MYTH IN GREECE

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. *Διαβάστε τον παρακάτω χιουμοριστικό σχολιασμό και γράψτε έναν δικό σας σχολιασμό της αφίσας:*

...Ιδού τι πουλάμε στους ξένους: έρωτα, όπως γίνεται εμφανές από το ζευγάρι που κυριαρχεί στο κέντρο της σύνθεσης. [...] Βεβαίως, για να προσελκύσουμε και τις οικογένειες έχουμε ρίξει και δύο παιδάκια –μικρά, τοσοδούλικά– να παίζουν στην ακροθαλασσιά. [...] Την ίδια στιγμή ο Παρθενώνας (ή μάλλον μια γωνίτσα του Παρθε-



ώνα) και το Ολυμπιακό Στάδιο (δηλαδή μερικά τετραγωνικά μέτρα από την οροφή του Καλατράβα) με το ζόρι έχουν θέση σε μια ακρούλα της αφίσας. Το ίδιο και τα άμοιρα πτηνά της αρχαιότητας που σέρνονται στην άμμο και αν τα πήρες είδηση τα πήρες.

Κ. Βίδος, εφημ. *ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*, περιοδ. *ΒΗΜMagazino*, 24/12/2006

2. Αν σας ανέθεταν να προβάλετε την Ελλάδα στο εξωτερικό με μια ανάληψη αφίσα, τι θα επιλέγατε να προβάλετε;

6 Άλλοι έχουν τους θησαυρούς, άλλοι τους (καλούς) τουρίστες

Έχω βρεθεί σε χώρες που δε διαθέτουν ούτε ένα χιλιοστό των (αρχαιολογικών, παραδοσιακών, φυσικών...) θησαυρών που διαθέτει η Ελλάδα. Και όμως, αυτό το (χαριτωμένο) τίποτε που τους έλαχε το αγαπάνε, το εκτιμάνε, το φροντίζουν, το καλλωπίζουν, το διαφημίζουν και το κάνουν πόλο έλξης για τους τουρίστες. Την ίδια στιγμή, εδώ, όλες τις ομορφίες μας τις πετάμε στα σκουπίδια και διαφημίζουμε μόνο τον ήλιο (ελληνικό προνόμιο!), τη θάλασσα (δεν έχει ο υπόλοιπος κόσμος παραλίες) και μια περίεργη... ανεμελιά να την πεις; Αναισθησία να την πεις; Αυτά μαζί με τη φωτογραφία της Ακρόπολης, της Σαντορίνης ή της Μυκόνου, είναι όλα κι όλα τα όπλα με τα οποία πολεμάμε τις ανταγωνιστικές (ως προς τον τουρισμό) χώρες. Αυτά είναι το δέλεαρ για να τραβήξουμε την προσοχή του τουρίστα. Και πού είναι οι αμέτρητοι αρχαιολογικοί χώροι μας; Πού είναι τα εκατοντάδες μουσεία; Πού είναι νησιά σπάνιας ομορφιάς, όπως η Χίος, η Μυτιλήνη, η Σύμη, η Τήλος, η Τήνος, η Άνδρος, η Σίφνος κτλ.; Πού είναι τα μοναδικά στον κόσμο κατάλευκα χωριά των Κυκλάδων, τα πετρόχτιστα αρχοντικά της Ηπείρου και της Μακεδονίας, οι παραδοσιακοί οικισμοί της Πελοποννήσου; Πού τα φυσικά τοπία της Θράκης; Πού τα ποτάμια, τα δάση, οι λίμνες, τα άγρια του βουνού και του λόγου μας; Από όλα διαθέτουμε. Πού είναι όμως το ένα, που είναι το άλλο...; Θα μπορούσαμε να γεμίσουμε όλες τις σελίδες του περιοδικού απαριθμώντας τους λόγους για τους οποίους αξίζει να επισκεφτεί κάποιος την Ελλάδα. Εμείς τους γνωρίζουμε. Το Υπουργείο Τουρισμού, το οποίο τα τελευταία χρόνια διαφημίζει τη χώρα με αυτή την άθλια αισθητική αφίσα, όχι;

Ναι, έχουν βεβαίως προσθέσει κάτι γράμματα στο κάτω μέρος, όπου κάτι λένε για κουλτούρα και καλή κουζίνα. Τι να σου κάνουν όμως δύο ψωρολεμούλες μπροστά σε αυτό που βλέπεις; Σε αυτόν τον θρίαμβο του κιτς;

Κ. Βίδος, εφημ. *ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ*, περιοδ. *ΒΗΜMagazino*, 24/12/2006

ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαλέξτε ένα μέρος της Ελλάδας που αγαπάτε ιδιαίτερα και γράψτε ένα κείμενο που θα έχει στόχο την προβολή του στο εξωτερικό.

7 Αλέκος Φασιανός

Είναι ίσως ο πιο αναγνωρίσιμος Έλληνας ζωγράφος εντός και (κυρίως) εκτός συνόρων. Ίσως γι' αυτό τολμά να δηλώνει υπέρ της παγκοσμιοποίησης, της αληθινής όμως, αυτής που δεν αρνείται τις ατομικές ρίζες του καλλιτέχνη. Πιστός, ο Αλέκος Φασιανός ταξίδεψε, έμαθε και έδειξε την τέχνη του παντού, χωρίς να χάσει το προσωπικό του μονοπάτι.

Πήρε μαζί του κάποτε φεύγοντας για το Παρίσι όλες τις μνήμες της παιδικής του ηλικίας και των νεανικών του στην Ελλάδα χρόνων. Μπόρεσε να δείξει την τέχνη του όπου γης, από την Ιαπωνία και την Κίνα ως το Μεξικό πρόσφατα. Ο Αλέκος Φασιανός πάντα πίστευε ότι μένοντας στον δρόμο που ο ίδιος χάραξε, επιμένοντας στην προσωπικής του τέχνης την εκδοχή, θα μπορούσε με τον εαυτό του κατ' αρχάς να τα έχει καλά· δεν θα πρόδιδε, μιμούμενος κινήματα επικαιρικά, αυτό που ο δικός του τρόπος πρότεινε και αναζητούσε.

Σήμερα, ζωγραφίζοντας εδώ με λόγια και με έργα ενός νέου έτους την αρχή, υποστηρίζει ότι η παγκοσμιοποίηση δεν είναι υπόθεση εξωτερική και ψεύτικη, αλλά εσωτερική και υπέροχη. Ότι η ελληνικότητα μπορεί κι αυτό να 'ναι: να μην ξεχνάς ούτε στιγμή τις ρίζες σου και να μπορείς να θαυμάζεις, να μαθαίνεις από όλων των λαών τα καλά, από όλης της τέχνης την ελικρίνεια. Και ότι ο Ματίς, ο Πικάσο, ο Πόλοκ αλλά και ο Ελ Γκρέκο ήταν αυτό που ήταν, γιατί ποτέ δε συνομίλησαν με τον εαυτό τους επιφανειακά και πρόχειρα, αλλά κράτησαν κάθε στιγμή της ζωής και των τόπων τους υπέροχα ζωντανή στα έργα τους, μέσα τους.

Εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, περιοδ. ΒΗMagazino, 31/12/2006

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. *Με ποιον τρόπο ο Α. Φασιανός διατήρησε την «ελληνικότητα» στην τέχνη του;*
2. *Να γράψετε μία παράγραφο με την ακόλουθη θεματική περίοδο: Μπορούμε να διατηρήσουμε την ελληνικότητά μας και παράλληλα να είμαστε πολίτες του κόσμου.*

8 Ο Ελληνισμός έξω από τα σύνορα μέσα από ένα ποίημα του Κ.Π. Καβάφη

Ποσειδωνιάται
 Την γλώσσα την Ελληνική οι Ποσειδωνιάται
 εξέχασαν τόσους αιώνας ανακατευμένοι
 με Τυρρηνούς και με Λατίνους κι άλλους ξένους.
 Το μόνο που τους έμενε προγονικό
 ήταν μια ελληνική γιορτή, με τελετές ωραίες,
 με λύρες και με αυλούς, με αγώνες και στεφάνους.
 Κι είχαν συνήθειο προς το τέλος της γιορτής
 τα παλαιά τους έθιμα να διηγούνται
 και τα ελληνικά ονόματα να ξαναλένε,
 που μόλις πια τα καταλάμβαναν ολίγοι.
 Και πάντα μελαγχολικά τελείων' η γιορτή τους.
 Γιατί θυμούνταν που κι αυτοί ήσαν Έλληνες –
 Ιταλιώται έναν καιρό κι αυτοί·
 και τώρα πώς εξέπεσαν, πώς έγιναν,
 να ζουν και να ομιλούν βαρβαρικά
 βγαλμένοι –ω συμφορά!– απ' τον ελληνισμό.

ΕΡΓΑΣΙΑ

Ποια σημασία έχει ο δεσμός ενός λαού με το παρελθόν και ποια είναι η μοίρα όσων ζουν μακριά από τον εθνικό κορμό σύμφωνα με το ποίημα;

Παράγραφοι και εκθέσεις σχετικές με το θέμα της ενότητας

1 «It' s Greek to me»

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 23: Πληροφορηθείτε για τη σημασία που έχει στα αγγλικά η φράση: «it' s Greek to me!». | Πώς εξηγείτε αυτή τη σημασία; | Ποια αντίστοιχη έκφραση χρησιμοποιούμε στα ελληνικά;

Η ελληνική γλώσσα θεωρείται μία από τις δυσκολότερες γλώσσες του κόσμου. Κι αυτό, γιατί το αλφάβητό της είναι μοναδικό, στο γραμματικό της σύστημα υπάρχει πολυτυπία και οι συντακτικές δομές δεν ακολουθούν ένα σταθερό μοντέλο. Έτσι, όταν ένας ξένος δυσκολεύεται να κατανοήσει οτιδήποτε, χρησιμοποιεί γι' αυτό την παραπάνω φράση («It' s Greek to me»: Αυτά για μένα είναι ελληνικά), που έχει την ίδια σημασία με αυτήν που χρησιμοποιούμε κι εμείς σε ανάλογη περίπτωση: «Αυτά για μένα είναι κινέζικα».

2 Εύπορος ξένος ψάχνει σπίτι στην Ελλάδα

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 25: Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο 13 παρουσιάστε σε 3-4 γραμμές μία όσο το δυνατόν πιο λεπτομερή περιγραφή του προφίλ των ξένων που αγοράζουν σπίτια στην Ελλάδα.

Οι ξένοι που αγοράζουν σπίτια στην Ελλάδα είναι κυρίως Βρετανοί, μάλλον εύποροι, οι οποίοι λαχταρούν τον ήλιο, που είναι τόσο σπάνιος στη χώρα τους. Λάτρεις του ήλιου και της θάλασσας, του γαλανού ουρανού και της καθαρής ατμόσφαιρας, έχουν όνειρο να ζήσουν σε μια ηλιόλουστη χώρα. Δεν είναι άνθρωποι που θέλουν να εντυπωσιάσουν, γι' αυτό και δεν ενδιαφέρονται μόνο για τις κοσμοπολίτικες περιοχές. Αντίθετα, πολλοί είναι αυτοί οι οποίοι προτιμούν τις παραδοσιακές περιοχές, που δεν τις έχει αγγίξει ο τουρισμός.

3 Η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής μου

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 25: *Ο τουρισμός είναι πολύ σημαντικός τομέας οικονομικής δραστηριότητας για την ελληνική κοινωνία. Αν αναλαμβάνετε να κάνετε μια εργασία σχετικά με το θέμα της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής σας*:*

α. *να σκεφτείτε, να συζητήσετε στην τάξη και να αποφασίσετε ποιες βασικές πτυχές του θέματος θα επιλέγατε να μελετήσετε,*

β. *να επισημάνετε ορισμένες πηγές αναφοράς για την κάθε πτυχή του θέματος.*

Η πόλη μου* απλώνεται σε μια πεδιάδα, στους πρόποδες ενός μεγάλου βουνού, και διασχίζεται από ένα ποτάμι. Η γεωγραφική της θέση (στα βόρεια, κοντά στα σύνορα με τη Βουλγαρία), όπως και το γεγονός ότι βρίσκεται πολύ μακριά από τη θάλασσα αποτελούν αρνητικά στοιχεία για την τουριστική της ανάπτυξη, αφού είναι γνωστό ότι οι τουρίστες προτιμούν τη θάλασσα και όσοι ενδιαφέρονται για χειμερινό τουρισμό συνωστίζονται εκεί όπου υπάρχουν χιονοδρομικά κέντρα. Και όμως, η περιοχή γύρω από την πόλη μου έχει όλες τις προϋποθέσεις για τουριστική ανάπτυξη και, αν μου ανέθεταν να εκπονήσω σχετική μελέτη, θα επέλεγα να μελετήσω και να παρουσιάσω ενδιαφέρουσες πτυχές.

Πρώτα πρώτα θα ερευνούσα την ιστορία του τόπου, θα προσπαθούσα να εξηγήσω τη σημασία των διάφορων τοπωνυμίων και τη σχέση τους με την ιστορία. Θα δινόταν έτσι μια ενδιαφέρουσα εικόνα της ιστορικής παρουσίας του τόπου μου. Επίσης, θα αναζητούσα στα αρχεία του Δήμου τα σημαντικά πρόσωπα του τόπου και θα έπαιρνα πληροφορίες για τον ρόλο τους στην ιστορία ή στον πολιτισμό. Τέλος, με σχετικές δημοσιεύσεις στον τοπικό τύπο η περιοχή μου θα έβγαινε από την αφάνεια και θα κινούσε το ενδιαφέρον των περιηγητών.

Στη συνέχεια θα ερευνούσα τα ηαογραφικά στοιχεία και θα κατάστρωνα ένα πλάνο για τη συγκέντρωση ηαογραφικού υλικού, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει την πρώτη βάση για τη δημιουργία ηαογραφικού μουσείου. Και επειδή η περιοχή μας κατοικείται από ντόπιους και από πρόσφυγες, νομίζω ότι μια τέτοια πρωτοβουλία θα ήταν πολύ γόνιμη και θα είχε μεγάλη απήχηση, αφού τα ηαογραφικά στοιχεία θα είχαν ποιικιλία.

Μετά θα στρεφόμουν στην οικολογική-περιβαλλοντική πτυχή του θέ-

* Η εργασία υποθέτουμε ότι δε θα περιγράφει την τουριστική ανάπτυξη που ήδη υπάρχει, αλλά θα υποδεικνύει τι πρέπει να γίνει ώστε να δημιουργηθεί τουριστική ανάπτυξη.

ματος. Θα συγκροτούσα μια ομάδα από εθελοντές και όλοι μαζί θα ξεκινούσαμε μια εκστρατεία αναζήτησης τόπων με οικολογικό ενδιαφέρον πάνω στο βουνό και στις πηγές του ποταμού. Ποιητά είναι αυτά που μπορούν να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Δηλαδή μπορούν να δημιουργηθούν χώροι αναψυχής, να αξιοποιηθούν τα νερά, να χτιστούν ενδεχομένως χώροι φιλοξενίας οικοτουριστών ή απλών φυσιοπατρών. Εκεί οι εκδρομείς θα έβρισκαν την ευκαιρία να ζήσουν τη μαγεία του φυσικού περιβάλλοντος και να επιδοθούν σε δραστηριότητες, όπως η ορειβασία, το ψάρεμα ή το καγιάκ εκεί όπου το επιτρέπουν τα νερά του ποταμού.

4 GREECE

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 25: *Συζητήστε στην τάξη το μήνυμα του κειμένου 4 (το σκίτσο με τον τίτλο GREECE της σελ. 11).*

Οι κάτοικοι των τουριστικών περιοχών έχουν τον τουρισμό ως βασική πηγή εισοδήματος. Έτσι, όσο διαρκεί η τουριστική περίοδος, προσπαθούν με κάθε τρόπο να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες. Το χιουμοριστικό λοιπόν σκίτσο με τον τίτλο GREECE (όπου στη θέση των Ε της λέξης αυτής υπάρχει το σύμβολο του ευρώ) και με τις τιμές των προσφερόμενων αγαθών φωτογραφίζει την πραγματικότητα. Πωλούνται τα πάντα, ακόμα και ο ήλιος, η θάλασσα, το σύννεφο, ο κάβουρας που περπατάει στην αμμουδιά. Και αυτή η υπερβολή είναι που δίνει χιουμοριστικό χαρακτήρα στο σκίτσο. Βέβαια δεν προκαλεί μόνο γέλιο, προκαλεί και οργή, γιατί σε μερικές τουλάχιστον περιοχές η εκμετάλλευση των τουριστών έχει φτάσει σε απαράδεκτο σημείο. Πίσω λοιπόν από τις τιμές που έχουν καθοριστεί για τον ήλιο και για τη θάλασσα κρύβεται η απληστία αυτών που παρέχουν υπηρεσίες ή που πουλάνε αγαθά στους τουρίστες. Έτσι, έχουμε ακούσει για εξωφρενικά ποσά στις μισθώσεις των ταξί, για εστιατόρια που δεν τηρούν τις προδιαγραφές της αγορανομίας και γενικά για ανέντιμη συμπεριφορά επαγγελματιών προς τους ανυποψίαστους τουρίστες.

5 Μια ραδιοφωνική διαφήμιση για την Ελλάδα

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 27: *Γράψτε το κείμενο μιας ραδιοφωνικής διαφήμισης για την Ελλάδα, που θα μεταδοθεί από έναν σταθμό κάποιας χώρας της Ευρώπης. | Προσέξτε το σλόγκαν που θα φτιάξετε. | Ποια σύνδεση προτάσεων προτιμήσατε στο διαφημιστικό κείμενο; | Για ποιους λόγους;*

Καλοκαίρι σημαίνει Ελλάδα! (σλόγκαν)

Καλοκαίρι σημαίνει Ελλάδα, Ελλάδα σημαίνει ήλιος, θάλασσα, ανέμελη ζωή! Για τις πιο συναρπαστικές διακοπές της ζωής σας ελάτε στη χώρα της φιλοξενίας, του εκλεκτού φαγητού και της ατελείωτης διασκέδασης! Σας περιμένουμε σε ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών αλλά και σε παραδοσιακούς ξενώνες, για μια πιο ουσιαστική γνωριμία με τον ελληνικό τρόπο ζωής. Ελάτε να γνωρίσετε τα μνημεία του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού αλλά και την Ελλάδα του σήμερα, που θα σας γεμίσει με πρωτόγνωρες εμπειρίες. Μην το σκέφτεστε: Καλοκαίρι σημαίνει Ελλάδα!

- Στην αρχή του διαφημιστικού κειμένου προτιμήθηκε το ασύνδετο σχήμα, που είναι το πιο κατάλληλο για το έντονα προτρεπτικό και παραστατικό ύφος μιας διαφήμισης. Ακόμα, επιλέχτηκε η παρατακτική σύνδεση, με προτίμηση στην επιδοτική αντίθεση (*αλλά και*), για να τονιστούν περισσότερο όσα προσφέρει η Ελλάδα στους τουρίστες. Η διαφήμιση κλείνει με ασύνδετο, που επαναφέρει τη ζωντάνια του ύφους. Με τους παραπάνω τρόπους (παρατακτική σύνδεση, ασύνδετο, αντίθεση) εντυπώνεται πιο εύκολα το περιεχόμενο των φράσεων στον νου του ακροατή και του αναγνώστη.

6 Ελλάδα, η χώρα των αντιφάσεων

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 27: *Παίρνοντας στοιχεία από όλα τα κείμενα της ενότητας και αφού επιλέξετε ένα κειμενικό είδος (άρθρο ή χρονογράφημα για νεανικό περιοδικό ή διαφήμιση ή ενημερωτικό έντυπο ή όποιο άλλο είδος κειμένου προτιμάτε), φτιάξτε ένα δικό σας κείμενο, που να αποτυπώνει τις πολλές και συχνά αντιφατικές όψεις της Ελλάδας.*

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με πολλές και συχνά αντιφατικές όψεις. Πολύ καθαριστική σ' αυτή την ιδιαίτερη φυσιογνωμία της είναι η γεωγραφική της θέση ανάμεσα στην Ανατολή και στη Δύση, στοιχείο που προσδιορίζει μια ταυτότητα

με ετερόκλητα γνωρίσματα. Έτσι, από την Ανατολή επιβιώνουν πολιτιστικά στοιχεία στη μουσική (λαϊκή, παραδοσιακή και εκκλησιαστική), πολλή στοιχεία της Πλατείας, της αρχιτεκτονικής – ιδιαίτερα στους χριστιανικούς ναούς (καμάρα, τρούλοι). Βέβαια δεν πρέπει να παραλείψουμε και τις επιρροές στη μαγειρική και στη ζαχαροπλαστική, στον χαλαρό τρόπο ζωής, στη διασκέδαση, στο λεξιλόγιο κτλ. Όμως η Ελλάδα είναι μια δυτική χώρα, με στοιχεία που εισέβαλαν σ' αυτήν από τη Δύση μετά την απελευθέρωση, τα οποία σήμερα κυριαρχούν σε κάθε τομέα της ζωής: στην ενδυμασία, στη διατροφή, στην ψυχαγωγία, στις καλές τέχνες, στη γλώσσα, στην οικονομία, στον τρόπο ζωής κτλ.

Η Ελλάδα είναι μια ευρωπαϊκή χώρα, με έντονη δραστηριότητα σε όλους τους τομείς της οικονομίας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, βιομηχανία, τουρισμός) και με συνεχή πρόοδο στον τομέα της Τέχνης και της Επιστήμης. Όμως παράλληλα παρατηρείται σε πολλούς Έλληνες κάποια δυσπιστία για καθετί καινούριο και πρωτοποριακό, προσκόλληση στην παράδοση και άρνηση σε θέματα που έχουν σχέση με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Έτσι, πολλοί είναι αυτοί που αμφισβητούν την επιστήμη και αδιαφορούν για την πρόοδο της τεχνολογίας, με συνέπεια να δημιουργούνται προϋποθέσεις για στασιμότητα ή και οπισθοδρόμηση.

Ειδικότερα στον τουρισμό, ο οποίος αποτελεί έναν πολύ σημαντικό τομέα της οικονομίας, δίνουμε την εντύπωση μιας χώρας με πολλές αντιφάσεις. Έτσι, κοντά στις πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες υπάρχει ένα υποβαθμισμένο αισθητικά περιβάλλον και ενώ προβάλλεται η ελληνική φιλοξενία, παρατηρείται ασυνέπεια, απάτη, υπερέκταση των προσφερόμενων υπηρεσιών, αγένεια του προσωπικού. Επίσης, ενώ προωθούνται τα φημισμένα τουριστικά κέντρα και προβάλλονται τα μοναδικά ελληνικά νησιά, οι τουρίστες έρχονται αντιμέτωποι με την απουσία καλής οργάνωσης και την προχειρότητα, με τις κακές συγκοινωνίες και με την οικονομική εκμετάλλευση.

Μια άλλη αντίφαση που αφορά τους Έλληνες είναι ο διχασμός τους ανάμεσα στον έντονο σοβινισμό και στην ξενομανία. Έτσι, από τη μια καυχόμαστε για την ιστορία μας, εξιδανικεύουμε τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και τους ήρωες του παρελθόντος και από την άλλη νιώθουμε ότι είμαστε κατώτεροι από τους Ευρωπαίους, τους οποίους μιμούμαστε σε κάθε έκφανση της ζωής: στην ενδυμασία, στη διατροφή, στη μουσική, στη διασκέδαση κτλ.

Οι αντιφατικές όψεις που παρουσιάζει η Ελλάδα στοιχειοθετούν την ιδιομορφία της. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πολλές από τις αντιφάσεις είναι γραφικές ή και ελκυστικές. Όμως υπάρχουν πολλά στοιχεία που πρέπει να εξαλειφθούν, για να αποκτήσει η Ελλάδα την καθαρά ευρωπαϊκή της φυσιογνωμία.

7 Η σύγχρονη Ελλάδα

ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, σελ. 27: *Το σχολείο σας συμπράττει με ένα ξένο σχολείο στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού προγράμματος συνεργασίας σχολείων. Οι Ευρωπαίοι μαθητές είναι πιθανό να γνωρίζουν τον Παρθενώνα και τον Σωκράτη, αλλά μάλλον αγνοούν την εικόνα της σύγχρονης Ελλάδας. Γράψτε τους μια επιστολή, με την οποία να τους βοηθάτε να διευρύνουν την εικόνα τους για τη χώρα μας. Η ίδια επιστολή μπορεί να αποσταλεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. [...]*

Αγαπητοί φίλοι,

Είμαστε πολύ χαρούμενοι που τα σχολεία μας θα συνεργαστούν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος συνεργασίας σχολείων. Ως πρώτο βήμα της επικοινωνίας μας μαζί σας θεωρούμε απαραίτητο να σας δώσουμε μερικά στοιχεία για την Ελλάδα, την οποία οι περισσότεροι πιθανό να γνωρίζετε από την Ακρόπολη και τον Παρθενώνα, ίσως κάποιοι και από τον φιλόσοφο Σωκράτη και από όσα σχετικά έχετε διδαχτεί στο σχολείο. Κρίνουμε λοιπόν ότι είναι απαραίτητο να σας παρουσιάσουμε την εικόνα της σύγχρονης Ελλάδας, για να διαμορφώσετε μια όσο γίνεται περισσότερο ολοκληρωμένη άποψη για τον τόπο μας, ώστε όταν τον επισκεφτείτε, να έχετε μια σαφέστερη εικόνα γι' αυτόν.

Η Ελλάδα λοιπόν είναι μια σύγχρονη χώρα, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δεν είναι μόνο φορέας του λαμπρού αρχαίου πολιτισμού, αλλά αντικατοπτρίζει όλες τις σύγχρονες τάσεις σε κάθε τομέα του πολιτισμού, της επιστήμης, της τέχνης και της οικονομίας. Στις μεγαλύτερες πόλεις υπάρχουν πανεπιστήμια, θέατρα, μέγαρα μουσικής, στάδια και άλλες σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις, μουσεία, πινακοθήκες. Αλλά και πολλές από τις μικρότερες πόλεις συναγωνίζονται τα μεγάλα αστικά κέντρα στον πολιτιστικό τομέα και ακολουθούν τις παγκόσμιες σύγχρονες τάσεις.

Στον τομέα της οικονομίας η Ελλάδα είναι μια χώρα που έχει καταφέρει πολλά, παρόλο που οι ιστορικές συγκυρίες (πόλεμοι, κατοχή, δικτατορίες) δημιούργησαν τεράστια οπισθοδρόμηση. Έτσι, σήμερα μπορούμε να μιλάμε για πρόοδο σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας, για έντονη ανάπτυξη της παραγωγής και των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων και για αύξηση όλων των κλάδων του εμπορίου. Επίσης, υπάρχουν πολλές τράπεζες, δημόσιες και ιδιωτικές, αεροπορικές εταιρείες, ναυτιλιακές εταιρείες, επιχειρήσεις κ.ά. Η χώρα μας στο μεγαλύτερο μέρος είναι ορεινή, όμως οι πεδιάδες καλύπτουν τις ανάγκες σε αγροτικά προϊόντα και επιτρέπουν ακόμα και την εξαγωγή πολλών από αυτά, όπως είναι για παράδειγμα ο καπνός, το βαμβάκι, τα φρούτα.

Βέβαια αυτό που θα ξέρετε ήδη είναι η τουριστική εικόνα του τόπου μας. Σχεδόν έξι μήνες το χρόνο τα νησιά και οι παραλίες μας σφύζουν από τουριστική κίνηση. Τεράστιες ξενοδοχειακές μονάδες υποδέχονται καθημερινά τουρίστες από όλο τον κόσμο, οι οποίοι έρχονται όχι μόνο για να θαυμάσουν από κοντά τις αρχαιότητες, αλλά και για να ζήσουν αξέχαστες διακοπές σε ηλιόλουστες ακρογιαλιές με καταγάλανα νερά. Βέβαια, αν σας ενδιαφέρει, στη χώρα μας μπορεί κανείς να χαρεί και τη νυχτερινή διασκέδαση, αφού τα κέντρα ψυχαγωγίας λειτουργούν ως τα ξημερώματα.

As μην παραλείψουμε, τέλος, να σας ενημερώσουμε για την ελληνική κουζίνα. Στις μέρες μας έχει γίνει πολυπολιτισμική, όμως κρατάμε και την παράδοση. Έτσι, θα γευτείτε τα παραδοσιακά φαγητά και γλυκά, θα πιείτε ούζο και ρετσίνα.

Ελπίζουμε να σας δώσαμε μια σφαιρική εικόνα της Ελλάδας και να σας κινήσαμε το ενδιαφέρον ώστε να επισκεφτείτε το συντομότερο τη χώρα μας. Εμείς θα φροντίσουμε να κάνουμε τη διαμονή σας όσο μπορούμε πιο ευχάριστη.

Σας περιμένουμε!

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Οι μαθητές του 26ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης

[Παράγραφοι και εκθέσεις που συνοδεύονται από διάγραμμα]

8 Οι Έλληνες φοιτητές του εξωτερικού

- α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
β. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:
- οι σπουδές – το οικονομικό θέμα

- ανοιχτά τα σύνορα της γνώσης
- ευκαιρίες για πολιτισμικές ανταλλαγές

Χιλιάδες Έλληνες φοιτούν σήμερα σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Άλλοι από αυτούς είναι προπτυχιακοί, άλλοι μεταπτυχιακοί και άλλοι εκπονούν το διδακτορικό τους. Επίσης, καθώς η εκπαίδευση στο εξωτερικό δεν είναι «δωρεάν», άλλοι σπουδάζουν με την οικονομική υποστήριξη της οικογένειάς τους, άλλοι εργάζονται παράλληλα με τις σπουδές τους και άλλοι έχουν κερδίσει υποτροφίες. Όπως και να έχει, η παρουσία Ελλήνων φοιτητών στο εξωτερικό σημαίνει ότι τα σύνορα της γνώσης είναι ανοιχτά και πολλοί είναι αυτοί που δεν περιορίζονται σε σπουδές στον τόπο τους. Έτσι, δίνεται η ευκαιρία σε πολλούς Έλληνες να διακριθούν σε κάθε επιστημονικό τομέα, αλλά και να έρθουν σε επαφή με άλλους πολιτισμούς, τόσο της χώρας που τους φιλοξενεί, όσο και άλλων χωρών, μέσω των φοιτητών που συγκεντρώνονται στα μεγάλα πανεπιστήμια από κάθε γωνιά του κόσμου. Οι φοιτητές μας

- οι φοιτητές πολίτες του κόσμου
- μετά τις σπουδές

λοιπόν γίνονται πολίτες του κόσμου με την ανταλλαγή των πολιτισμικών αγαθών, γιατί παράλληλα με την επιστημονική τους πρόοδο, πλουτίζουν τις εμπειρίες τους, ξεφεύγουν από τα όρια της κουλητούρας του τόπου τους και μαθαίνουν να συνυπάρχουν με ανθρώπους άλλης φυλής, άλλης θρησκείας, άλλης κουλητούρας. Βέβαια, πολλοί από αυτούς τους φοιτητές βιάζονται να επιστρέψουν στη χώρα τους και δεν ξεπερνούν ποτέ τη νοσταλγία. Υπάρχουν όμως και αρκετοί που συνεχίζουν τη ζωή και την καριέρα τους στο εξωτερικό, εξελίσσονται επιστημονικά, κάνουν οικογένεια και έρχονται στη χώρα τους ως επισκέπτες.

γ. (ΧΩΡΙΣ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ)

9 Για ποιους λόγους έρχονται στην Ελλάδα οι ξένοι τουρίστες

- α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
- β. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:
- κλίμα, ηλιοφάνεια
 - θάλασσα
 - μνημεία – μουσεία
 - ελεύθερη ζωή

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που προσελκύει πολλούς ξένους τουρίστες. Πρώτα πρώτα, έχει ήπιο κλίμα, ο ήλιος της λάμπει στον καθαρό ουρανό και οι Ευρωπαίοι του Βορρά, που ζουν χειμώνα καλοκαίρι μέσα στις βροχές και κάτω από μόνιμα σκυθρωπό ουρανό, βρίσκουν εδώ ό,τι τους λείπει. Υστερα, είναι οι ακρογιαλιές της και οι καθαρές θάλασσες, οι ζεστές αμμουδιές και τα νησιά, που προσφέρουν φυσική ζωή. Από την άλλη μεριά, η χώρα μας διαθέτει έναν αρχαιολογικό θησαυρό ανεκτίμητο και με αυτόν προκαλεί τους ανθρώπους που έχουν σχετικά ενδιαφέροντα και θέλουν να γνωρίσουν από κοντά την ιστορία μας. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι αυτοί οι χώροι με τα αρχαία μνημεία συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις, ενώ τα μουσεία της χώρας μας γεμίζουν τους ζεστούς κυρίως μήνες από πλήθη τουριστών. Πέρα από αυτά, στην Ελλάδα οι ξένοι ξεφεύγουν από τον τυποποιημένο τρόπο ζωής με τον οποίο ζουν στη χώρα τους και χαίρονται τη ζωή της νύχτας διασκεδάζοντας συχνά ως το πρωί.

γ. (ΧΩΡΙΣ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ)

10 Σε μια ξένη εφημερίδα βλέπετε δημοσιευμένο το κείμενο 4 (σελ. 11 του σχολικού βιβλίου). Γράψτε μια επιστολή προς την εφημερίδα εκφράζοντας την άποψή σας για τον τρόπο με τον οποίο προβάλλεται η Ελλάδα στο εξωτερικό.*

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κύριε αρχισυντάκτη,

Πρόσφατα έπεσε στα χέρια μου ένα ένθετο της εφημερίδας σας με θέμα τον τουρισμό. Ανάμεσα στις πολλές καταχωρίσεις σχετικά με την Ελλάδα υπήρχε και ένα σκίτσο με περιεχόμενο προσβλητικό, το οποίο ακυρώνει όλες τις προσπάθειές σας να προβάλλετε τη χώρα μου και να πείσετε τους αναγνώστες σας ότι αξίζει να την επισκεφτούν.

II. ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

1η παράγραφος

A. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:

- η σατιρική επιγραφή
- απαράδεκτη και αυθαίρετη η γενίκευση της οικονομικής εκμετάλλευσης

Πρώτα θα αναφερθώ στη επιγραφή GREECE που δεσπόζει στο σκίτσο, στην οποία ο σκιτσογράφος – σχολιαστής έχει παρέμβει προκλητικά, βάζοντας στη θέση των Ε το σύμβολο του ευρώ. Αυτό και μόνο δίνει την εντύπωση ότι η Ελλάδα είναι η χώρα της στυγνής οικονομικής εκμετάλλευσης των ξένων, που στοχεύει μόνο στα πορτοφόλια όσων την επισκέπτονται. Επίσης, μια τέτοια επιγραφή, όσο χιουμοριστική κι αν είναι, αποτρέπει τους ανθρώπους με περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες να ταξιδέψουν στη χώρα της ακρίβειας. Εξάλληλου, μια τέτοια αυθαίρετη γενίκευση, είναι απαράδεκτη και δεν μπορεί να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού είναι γνωστό ότι μπορεί κανείς να προσαρμόσει ένα ταξίδι σε οποιαδήποτε χώρα στα οικονομικά του, αφού υπάρχουν τουριστικά «πακέτα» για όλα τα εισοδήματα.

2η παράγραφος

α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

β. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:

- η υπερβολή για τις τιμές
- ακραία μορφή χιούμορ

Το δεύτερο θέμα που θέλω να θίξω αφορά τις τιμές των προσφερόμενων αγαθών. Σύμφωνα με την αφίσα πωλούνται τα πάντα, ακόμα και ο ήλιος, η θάλασσα, το σύννεφο – και ο κάβουρας που περπατάει στην αμμουδιά. Βέβαια ο σκιτσογράφος θέλει να δώσει την αστεία πλευρά της πραγματικότητας και υπερβάλλει· εξάλληλου αυτή η

* Από το Βιβλίο του Εκπαιδευτικού.

- η εικόνα της ασύδοτης εμπορευματοποίησης του τουρισμού

- η πραγματικότητα

γ. ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

3η παράγραφος

α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

β. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:

- κερδοσκοπία
- παραδείγματα εκμετάλλευσης
- η κερδοσκοπία δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο

γ. ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

4η παράγραφος

α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

β. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:

- η Ελλάδα κοιτίδα του αρχαίου πολιτισμού – σύγχρονη ανάπτυξη
- οικονομία

υπερβολή είναι που δίνει χιουμοριστικό χαρακτήρα στο σκίτσο. Όμως δεν προκαλεί μόνο γέλιο, αλλά προκαλεί και οργή, γιατί δείχνει ότι στην Ελλάδα οι τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών που προσφέρονται στους τουρίστες έχουν ξεφύγει από τα όριά τους, με αποτέλεσμα να δίνεται η εικόνα των συμφεροντολόγων Ελλήνων και της ασύδοτης εμπορευματοποίησης του τουρισμού. Η αλήθεια είναι ότι οι κάτοικοι των τουριστικών περιοχών, που έχουν τον τουρισμό ως βασική πηγή εισοδήματος, όσο διαρκεί η τουριστική περίοδος, προσπαθούν με κάθε τρόπο να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες. Όμως το να προβάλλεται η απληστία ως κύριο χαρακτηριστικό των Ελλήνων είναι τουλάχιστον ανέντιμο.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στην Ελλάδα υπάρχουν και απατεώνες. Εξάλλου στο σκίτσο πίσω από τις τιμές που έχουν καθοριστεί για τον ήλιο και για τη θάλασσα κρύβεται η κερδοσκοπία μερικών από αυτούς που παρέχουν κάθε λογής υπηρεσίες ή αγαθά στους τουρίστες. Γιατί είναι αλήθεια ότι έχουμε ακούσει για εξωφρενικά ποσά στις μισθώσεις των ταξί, για εστιατόρια που δεν τηρούν τις προδιαγραφές της αγορανομίας και γενικά για ανέντιμη συμπεριφορά προς τους ανυποψίαστους τουρίστες. Αυτό όμως συμβαίνει παντού και είναι άδικο να επικεντρώνεται το ζήτημα μόνο στους Έλληνες και η όψη αυτή του τουρισμού να παρουσιάζεται ως χαρακτηριστικό της σύγχρονης Ελλάδας. Δε θέλω λοιπόν να πιστέψω ότι ο σκιτσογράφος βλέπει την Ελλάδα με προκατάληψη, ως χώρα όπου κυριαρχούν το κυνήγι του εύκολου κέρδους και η απάτη.

Τελειώνοντας την επιστολή μου σας θυμίζω ότι η Ελλάδα είναι μια σύγχρονη χώρα, αναπτυγμένη σε όλους τους τομείς. Δεν είναι μόνο η κοιτίδα του λαμπρού αρχαίου πολιτισμού, αλλά αντικατοπτρίζει όλες τις τάσεις σε κάθε τομέα του σύγχρονου πολιτισμού, της επιστήμης και της τέχνης. Στον τομέα μάάλιστα της οικονομίας η Ελλάδα είναι μια χώρα που έχει καταφέρει πολλά, παρόλο που

- φυσικές ομορφιές, παράδοση, φιλοξενία

γ. (ΧΩΡΙΣ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ)

III. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

οι ιστορικές συγκυρίες (πόλεμοι, κατοχή, δικτατορίες) δημιούργησαν τεράστια οπισθοδρόμηση. Έτσι, σήμερα μπορούμε να μιλάμε για πρόοδο σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας, για έντονη ανάπτυξη της παραγωγής και των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, για αύξηση όλων των κλάδων του εμπορίου και για τουρισμό υψηλού επιπέδου. Και φυσικά είναι μια χώρα με πολλή και ποικίλη φυσικές ομορφιές, με ξεχωριστή παράδοση και με φιλόξενους ανθρώπους.

Σας ζητώ συγγνώμη, αν το ύφος της επιστολής μου ήταν επιθετικό. Είναι άδικο για μας τους Έλληνες, που φροντίζουμε τόσο για τη θετική εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, να βλέπουμε τέτοιες ανθελληνικές καταχωρίσεις.

Ευχαριστώ για τον χρόνο που μου διαθέσατε
Ένας δυσареστημένος Έλληνας

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Το βιβλίο αυτό βοηθάει με πρακτικό τρόπο τον μαθητή να ανταποκριθεί με επιτυχία στις ανάγκες του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας όσον αφορά την Παραγωγή λόγου. Δηλαδή καθοδηγεί και διευκολύνει τον μαθητή όταν αυτός καλείται να παραγάγει γραπτό λόγο συνθέτοντας είτε παραγράφους είτε εκθέσεις, σχετικά με όλα τα κειμενικά είδη τα οποία διδάσκονται στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος (κείμενα περιγραφικά, αφηγηματικά, επιχειρηματολογικά, επιστολές, άρθρα κ.ά.).

Συγκεκριμένα, κάθε ενότητα περιλαμβάνει:

- Θεωρία και ασκήσεις για την κατανόηση και την εμπέδωση των στοιχείων τεχνικής που είναι απαραίτητα για τη δόμηση ενός κειμένου και την πλήρη ανάπτυξη ενός θέματος
- Κείμενα με πληροφοριακό υλικό σχετικό με το θέμα της ενότητας
- Αναπτυγμένα θέματα που συνοδεύονται από διαγραμματική παρουσίαση
- Απαντήσεις στις Δραστηριότητες παραγωγής λόγου του σχολικού εγχειριδίου

Στο τέλος του βιβλίου δίνονται οι απαντήσεις σε όλες τις ασκήσεις.

Από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ κυκλοφορεί:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Δήμητρα Αλατζατζή, Δέσποινα Καλογεράκη

ISBN:978-618-03-1010-8



9 786180 310108

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 81010